

Tema iubirii ilustrata In doua poezii eminesciene studiate - Prezentarea particularitatilor romantismului In doua poezii studiate - Paralela Intre doua poezii romantice studiate: Floare albastra si Luceafarul - Mihai Eminescu

Introducere

Romantismul eminescian reprezinta un moment esential In evolutia poeziei si a literaturii romane. Elementele definitorii pentru estetica acestui curent se regasesc In opera poetului atat la nivelul continutului, cat si la nivelul compozitional prin preferinta pentru anumite figuri de constructie sau de gandire, dintre care cel mai des Intalnita este antiteza.

Iubirea ramane o tema romantica prin excelenta ce apare In numeroase poeme eminesciene, cu precadere In primele doua etape de creatie, In texte precum Sara pe deal sau Dorinta, ca un scenariu posibil, proiectat In viitor sau Intr-un plan oniric, sau In opere ce transmit sentimentele de tristete ale unui eu liric Indepartat de puritatea iubirii din trecut (De ce nu-mi vii, Pe langa plopii fara sot, Din valurile vremii).

Asemanari/deosebiri Intre cele doua opere prin evidentierea elementelor romantice
Floare albastra si Luceafarul reprezinta doua dintre poeziile ce ilustreaza tema iubirii In semnificatiile ei cele mai profunde, fiind corelata cu o alta supratema eminesciana, respectiv cea a conditiei omului de geniu. Prima dintre cele doua poezii citate prezinta ipostaza iubirii terestre, Intre un eu masculin ce Intruchipeaza geniu prin aspiratia sa de a cuprinde, spiritual, universul, si o feminitate ce se defineste prin idelaul dionisiac, hedonist, de tip "carpe diem".

Capodopera a liricii eminesciene, Luceafarul este o algorie a conditiei omului de geniu, vazut inclusiv In raporturile sale cu dragostea, asadar poemul prezinta tema iubirii In doua ipostaze, pe de o parte cea dintre doua entitati ce apartin unor lumi incompatibile, fata de Imparat si Luceafar In primul tablou, pe de alta parte iubirea pamanteana, lectia de iubire dionisiaca a lui Catalin catre un corespondent din ordinea umana, Catalina.

Ca specie, Floare albastra este o egloga, o idila cu dialog plasata Intr-un cadru rustic, iar Luceafarul este un poem epic alegoric, sinteza a mai multor specii dintre care amintim pastelul cosmic (zborul uranic al lui Hyperion), pastelul terestru (tabloul erotic din final) sau meditatiea cu caracter filozofic (replica Demiurgului). Ambele poezii ilustreaza tipul de lirism obiectiv, avand un vag fir epic si ca modalitate de expunere alternarea replicilor mai multor "masti"(Tudor Vianu) ale eului liric.

Elemente de romantism se regasesc In ambele poeme la nivelul motivelor literare, dintre care amintim codrul ca spatiu protector al iubirii, aspiratia spre o stea sau spre alte elemente ale planului cosmic, luna ca astru tutelar. De asemenea, antitezele terestru-cosmic, efemeritatea si

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

fragilitatea conditiei umane-eternitatea spatiului cosmic, vis-realitate, masculin-feminin si construirea poemelor din tablouri care alterneaza fie replicile eului masculine cu cele ale eului feminin In Floare albastra, fie planul uman-terstru cu cel cosmic In Luceafarul reprezinta argumente In plus ce evidentiaza caracterul romantic al celor doua texte.

Prezentare comparativa a temei iubirii

In Floare albastra, analiza celor patru secvente evidentiaza portretele si atitudinile Indragostitilor. Incipitul este constituit din primele 3 strofe, respectiv replica fetei, ce reprezinta o chemare la Impartasirea sentimentului de dragoste. Analiza motivelor din aceste strofe depaseste Incadrarea poeziei In tema naturii, anticipand antiteza dintre aspiratia spre Inalt a eului masculin, ipostaza a omului de geniu, si idealul de tip "carpe diem" al omului comun, reprezentat de eul feminin. Motivele ilustreaza fie departarea In Inaltime ("ceruri 'nalte", "soare"), fie In plan orizontal ("campii asire", "Intunecata mare"), fie In plan temporal ("piramidele-nvechite"), pentru a accentua aspiratia genului de a cuprinde spiritual tot universul. De asemenea, se evidentiaza doua atitudini contrastante: cautarea Implinirii la nivel intelectual a eului masculin si cautarea fericirii la nivel afectiv a eului feminin.

Strofa a IV-a constituie a doua parte a poemului si reprezinta o completare a atitudinii portretului masculin printr-o dubla raportare: pe de o parte el desconsidera idealul hedonist (dionisiac) al fetei, idee exprimata prin folosirea diminutivului "mititica" (cu sens peiorativ, dar si cu sens afectiv) sau prin versurile eu am ras, "n-am zis nimica". Pe de alta parte, privind retrospectiv povestea de dragoste, el regreta refuzul sau, constientizand ca fericirea nu este de gasit decat In plan afectiv: "Ah! ea spuse adevarul".

In Luceafarul, iubirea atrage In primul tablou un reprezentant al ordinii cosmice si o muritoare, personaje exceptionale In situatii exceptionale. Fata de Imparat, "mandra-n toate cele", este o ipostaza superioara a destinului uman prin unicitate, sacralitate (comparatia "Cum e fecioara Intre sfinti"), aspiratia spre cunoasterea univrsala (prin echivalenta cu luna, simbol al cunoasterii), fiind perdestinata unei experiente de cunoastere ("Luceafarul asteapta", "Ea trebui de el In somn /Aminte sa-si aduca").

Spirit problematizant si contemplativ, ea este predispusa la visare, elemente ce o Incadreaza Intr-o tipologie romantica. Venirea Luceafarului In visul ei este descrisa prin sinatgme precum "I-atinge mainile pe piept,/ I-nchide geana dulce", "fata ei Intoarsa", "ochii mari, batand Inchisi", ce amintesc de un ritual mortuar, caci iubirea celor doua entitati nu este posibila decat dincolo de limitele existentei terestre, Intrucat apartin unor lumi incompatibile. Cele doua invocatii ale fetei, prin care Luceafarul este chemat ca un dublu In vederea constituirii cuplului ("Viata-mi lumineaza!"), sunt urmate de doua metamorfozari succesive ale astrului, In inger si In demon.

Cele doua metamorfozari se pot analiza paralel: Luceafarul alege In ambele cazuri ipostaze terestre sociale superioare ("Parea un tanar voievod"), are Insemne ale puterii "toiag/Incununat cu trestii", "Coroana-i arde pare") si Infatisarea frumoasa ("mandru tanar/V'mandru chip"), se naste din

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

principii primordiale (cer si mare, respectiv aer si apa) sau contrare (soare si noapte, respectiv Intuneric si lumina), dar nu are atributele umanitatii ("umbra fetei stravezii / E alba ca de ceara", "marmoreele brata", "palid e la fata"), ci apartine mai degraba altei lumi ("vanat giulgi", "negru giulgi", "un mort frumos cu ochii vii").

Refuzul fetei reprezinta o forma de superioritate, caci ea constientizeaza limitele destinului uman si isi asuma statutul de muritoare. Pe de alta parte, hotararea Luceafarului de a cere dezlegarea de nemurire in numele iubirii reprezinta forma suprema a sacrificiului fiintei superioare.

In antiteza cu registrul grav al iubirii din primul tablou, In strofele 44-64 are loc apropierea Intre doi exponenti ai aceleiasi lumi: Catalin are o origine sociala inferioara ("Imple cupele cu vin / Mesenilor la masa", "un paj ce poarta pas cu pas / A-mparatesei rochii") si o paternitate incerta ("baiat din fior si de pripas"), este chipes ("cu obrazori ca doi bujori"), dar percepe dragostea la nivel instinctual ("panditor", "Indraznet cu ochii"). El o initiaza pe Catalina In ritualul erotic pamantean, care Insa nu are nicio nota de vulgaritate. Catalina trebuie pusa In relatie cu fata de Imparat din tabloul Intai: ea abandoneaza registrul liric, literar din prima parte In favoarea unuia popular, regional ("ia du-t' de-ti vezi de treaba", "ce vrei, mari Catalin"), iar idila cu un paj pune sub semnul Intrebării statutul de fata de Imparat din prima parte a poemului. Prin urmare, Catalina si fata de Imparat reprezinta doua fete ale aceluiasi personaj: Catalina-ipostaza diurna, fata de Imparat-ipostaza nocturna ce implica aspiratia de a depasi limitele conditiei umane.

Cadrul cu o usoara tenta de vulgaritate al Intalnirii dintre Catalin si Catalina din tabloul al II-lea este Inlocuit de unul natural, salbatic, feeric, asemanator celui din Floare albastra, imaginarul romantic reunind motive specific eminesciene: seara, luna, codrul, teiul, lacul; cuplul este o idee mito-poetica ce reface puritatea adamica a perechii primordiale Intra natura protectoare. Cea de-a treia invocatie a fetei adresata Luceafarului nu mai vizeaza Insa iubirea dintre doua entitati incompatibile, caci de data aceasta ea se adreseaza astrului ca unei stele aducatoare de noroc ("Patrunde-viata si In gand / Norocu-mi lumineaza").

Semnificatiile poeziilor din perspectiva finalului

Finalul celor doua poezii confirma aceeasi viziune asupra iubirii: drama geniului consta In faptul ca el nu se poate Implini afectiv, deci nu poate accede la cunoasterea totala. Ultimele doua strofe din Floare albastra reprezinta replica eului masculin, ce sintetizeaza, pe de o parte, regretul epuizarii povestii de dragoste, pe de alta parte, atitudinea sceptica a geniului, condamnat la singuratate si nefericire. Versul final "Totusi este trist in lume!" are valoare gnomică si ilustreaza totodata influenta filozofiei lui Schopenhauer, pentru care egoismul si raul sunt singurele realitati care guverneaza lumea. In mod similar, ultimele sase versuri din Luceafarul cuprind, In aceeasi tonalitate axiomatica, formularea antitezei dintre destinul omului mediocru, supus hazardului ("Traind In cercul vostru stramt / Norocul va petrece") si omul de geniu, sustras devenirii, lipsit de afect, apolinic si totodata resemnat, invulnerabil ("Ci eu In lumea mea ma simt / Nemuritor si rece").

Concluzie

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari

<http://referatenoi.ro>

In concluzie, tema iubirii este tratata In cele doua poezii In relatie cu una dintre cele mai grave teme din lirica eminesciana, cea a conditiei omului de geniu. Romantice prin specie, teme, motive si elemente de opozitie, Floare albastra si Luceafarul raman doua dintre creatiile de exceptie ale poetului.